

## בית-הספר לפילוסופיה

בית הספר לפילוסופיה מהווה מסגרת ללימודים מתקדמים, מחקר ופעילות אקדמית מגוונת בתחומים השונים של ההגות הפילוסופית. בית הספר מתאם את הפעילויות השונות בתחומים אלה באוניברסיטה, לרבות פעילויות רב-תחומיות. בית הספר משמש מסגרת תומכת לעבודות מחקר לתואר שני ומשמש מסגרת יחידתית רשמית בכל הנוגע ללימודי התואר השלישי. בית הספר מעודד את המחקר הפילוסופי על היבטיו השונים, עוסק בפיתוח תכניות לימוד ומחקר משותפות ורב-תחומיות, מארגן כנסים, ימי עיון, סמינרים אינטגרטיביים, קבוצות עבודה, הוצאה לאור של פרסומים פילוסופיים, וכיו"ב.

בית הספר לפילוסופיה מאגד את המסגרות שמתקיימת בהן פעילות פילוסופית קבועה: החוג לפילוסופיה, החוג לפילוסופיה יהודית, המכון להיסטוריה ופילוסופיה של המדעים והרעיונות, והמסלול לפילוסופיה, דת ותרבות בחוג ללימודי מזרח אסיה ותוכנית הלימודים במדעי הדתות. כמו כן מאגד בית הספר אנשי סגל נוספים, שחוקרים ומלמדים פילוסופיה במסגרות שונות מחוץ לפקולטה למדעי הרוח – בפקולטה למדעי החברה, בפקולטה למשפטים, בפקולטה לאמנויות, בבית"ס לחינוך ובחוגים שונים בפקולטות למדעים מדויקים ומדעי החיים.

### תנאי הקבלה

לימודי התואר השני מתנהלים במסגרת החוגים השונים. ללימודים לתואר זה יתקבלו תלמידים על פי תנאי הקבלה הנהוגים בכל חוג וחוג. תלמידים המבקשים להתקבל לתוכנית הלימודים במדעי הדתות יעמדו בדרישות הקבלה של התוכנית, כמפורט בהמשך. לימודי התואר השלישי מתנהלים בהתאם לתקנון האוניברסיטאי ללימודי התואר הזה ובהתאם להנחיות הועדה היחידתית לתלמידי מחקר של בית הספר.

### מוסדות בית הספר

ראש בית הספר - פרופ' שלמה בידרמן  
מזכירת ביה"ס - רחלי רזניק

#### הנהלת בית הספר

פרופ' שלמה בידרמן (יו"ר)  
פרופ' עדי אופיר  
פרופ' יואב אריאל  
פרופ' ענת בילצקי  
ד"ר צבי טאובר  
ד"ר מנחם לורברבוים  
ד"ר מיכאל מאך  
ד"ר ליאו קורי  
פרופ' יעקב רז

**הוועדה היחידתית לתלמידי מחקר לתואר השלישי**

פרופ' שלמה בידרמן (יו"ר)

פרופ' איתמר גרינולד

ד"ר צבי טאובר

פרופ' גדעון פרוידנטל

פרופ' יעקב רוז

פרופ' מנחם פיש (מ"מ)

ד"ר מיכאל מאך (מ"מ)

**וועדת כספים ומלגות**

פרופ' יואב אריאל – יו"ר

ד"ר מנחם לורברבוים

ד"ר ליאו קורי

מזכירות ביה"ס: בניין גילמן חדר 438 טל' 03-6405627

קבלת קהל: ימים ב' - ה' שעות 10-13

## תכנית בין-תחומית לתואר השני במדעי הדתות

### מטרות הלימודים

מטרתה של התכנית הבין-תחומית לתואר השני במדעי הדתות היא לפתח את המחקר וההוראה של מדעי הדתות, על ידי ריכוז הכוחות המחקריים העוסקים בתחומים אלה באוניברסיטת תל-אביב, הן בפקולטה למדעי-הרוח והן מחוצה לה. נקודת המוצא הרעיונית של התכנית היא ראיית לימודי הדתות כלימודים בין-תחומיים, כלומר, כשילוב שבין דיסציפלינות מחקריות שונות, ולא כיחידה דיסציפלינרית הומוגנית. מטרת התכנית היא, אפוא, להביא בפני תלמידיה את מגוון הדיסציפלינות המחקריות של דתות ורעיונות דתיים, לאפשר לתלמיד העמקה באחת או בשתיים מדיסציפלינות אלה ולכוונו לקראת מחקר בתחומים בהם בחר. התכנית תעודד מחקרים שייערכו בשיתוף בין הדיסציפלינות השונות הכלולות בה וכן מחקרים משותפים עם תחומי מחקר אחרים, הן בפקולטה והן מחוצה לה (כגון, הפקולטה למדעי החברה, הפקולטה לאמנויות והפקולטה למשפטים).

### מבנה התכנית

באופן כללי, מגמות המחקר וההוראה ביחידה הן כדלקמן:

- א) מחקרים היסטוריים של דתות.
- ב) מחקרים פילוסופיים של דתות.
- ג) מחקרים ספרותיים של כתבים דתיים.
- ד) מחקרים חברתיים של דתות.
- ה) היהדות.
- ו) האיסלאם.
- ז) הנצרות.
- ח) דתות העולם העתיק.
- ט) דתות המזרח.
- י) דת ואומנויות.
- יא) ריטואל.

### תנאי קבלה

1. יתקבלו ללימודי התואר השני בעלי תואר ראשון מוכר שסיימו לימודים אלה בציון "טוב" (80) לפחות.
2. על התלמיד יוטלו חובות של לימודי השלמה, כאשר היקף לימודי ההשלמה ותוכנם ייקבעו בהתאם ללימודיו הקודמים של כל תלמיד. עמידה בחובות לימודי השלמה אלה בציון ממוצע 80 לפחות היא תנאי הכרחי להמשך הלימודים בתכנית.

### סדר הלימודים

תלמיד התואר השני יידרש להשתתף ב - 32 ש"ס (לא כולל לימודי השלמה). לימודים אלה יורכבו משתי חטיבות:

1. התמחות בתחום מסוים או בדת מסוימת.
  2. השתתפות בסמינריוני מחקר ו/או בפרוייקט מחקר מתוך רשימת פרוייקטים שיבוצעו על-ידי החוקרים של היחידה.
- השתתפותו של התלמיד בכל אחד מהקורסים מותנית בעמידה בתנאי הקבלה המיוחדים של אותו קורס.

בשנת הלימודים הראשונה ישתתף התלמיד בארבעה סמינרים בתחומים הבאים:

1. סמינר בפילוסופיה של הדת.
  2. סמינר היסטורי על דת מסוימת.
  3. סמינר רעיוני על דת מסוימת.
  4. סמינר אינטגרטיבי של התכנית. בסמינר זה ישתתפו מורי התכנית. נושאו ייקבע מדי שנה, בהתאם לפרוייקטים המחקריים שיערכו על-ידי אנשי הסגל ותלמידי המחקר.
- עד תום שנת הלימודים הראשונה יקבע התלמיד את תחום ההתמחות שלו. בשנת הלימודים השנייה, חובה על התלמיד להשתתף בסמינר המחקר של התכנית, סמינר מתודולוגי.

כמו כן, ימונה לכל תלמיד בתכנית מנחה אישי שירכיב עבורו תכנית לימודים שתכלול השתתפות בסמינריונים וכן נטילת חלק בפרוייקט מחקרי מבין רשימת פרוייקטים של התכנית - סה"כ 16 ש"ס.

במהלך לימודיו יכתוב התלמיד שתי עבודות סמינריוניות, יגיש דו"ח מסכם בסמינר האינטגרטיבי ובסמינר המחקר וימציא ציונים בכל שאר הסמינרים בהם השתתף. כמו כן על התלמיד לעמוד בבחינה בשפה זרה שניה ברמת "פטור". במקרים מסוימים יתבקש התלמיד ללמוד שפה נוספת, אם נושאי התמחותו ועבודת הגמר שלו יחייבו זאת. עם סיום לימודי התואר השני יגיש התלמיד עבודת גמר. נושא עבודת הגמר ייקבע לא יאוחר מתחילת שנת הלימודים השנייה של התלמיד.

### **ציון הגמר ייקבע בממוצע משוקלל של הציונים הבאים:**

עבודת הגמר	50%
עבודות סמינריוניות	30%
ממוצע הציונים בקורסים	20%

### לימודי השלמה

לימודי ההשלמה של תלמיד ההשלמות לתואר השני של התכנית יותאמו ללימודי הקודמים לתואר הראשון. תכנית לימודי ההשלמה תורכב לכל תלמיד מתוך רשימת ההקבצים המובנים בלימודי הדתות המוצעים לתלמידי התואר הראשון של תכנית הלימודים הכלליים והבין תחומיים בפקולטה למדעי הרוח.

**מנהלה (בנין גילמן חדר 438)**

התכנית היא באחריות מנהלית של בית-הספר לפילוסופיה, והיא מופעלת בשיתוף עם בית-הספר להיסטוריה ובית-הספר למדעי היהדות ובית הספר למדעי התרבות.

**חברי צוות ההיגוי של התכנית:**

ד"ר גדעון בוהק	-	יו"ר
פרופ' שלמה בידרמן	-	ביה"ס לפילוסופיה
פרופ' איתמר גרינולד	-	<u>ביה"ס למדעי היהדות</u>
פרופ' זאב רובין	-	<u>ביה"ס להיסטוריה</u>
ד"ר הדה בן בסט	-	ביה"ס למדע התרבות
מרכז התכנית	-	ד"ר רון מרגולין
מזכירת התוכנית	-	גב' רחלי רזניק

מזכירות: בניין גילמן חדר 438, טלפון: 6405627-03, פקס: 6405628-03  
דואר אלקטרוני: [rachelr@tauex.tau.ac.il](mailto:rachelr@tauex.tau.ac.il)